

вали багато разів проти подібних замахів англійських королів. Наслідки з сього були такі, що Марія Лотарингська дозволила протестантам на їхню релігію без жадного страху бути вигнаним з Шкоції. От чому Нокс міг тепер безпечно замешкати в Шкоції, з котрої був прогнаний за часів регента Аррана.

Коли Нокс прибув до Шкоції, провідники протестантів, межи котрими головним був лорд Джеймс Стюарт (впісля регент Морей) князь Аргільський і ерскін з Дуну, були як раз в великій зачіпці з регенткою. Вона була приобіцяла, що дозволить протестантам проповідувати до тих, котрі їх зхочуть слухати, але потім взяла своє слово назад, і протестанти були готові битись за свою духовну свободу. Не що иньше як Ноксове поступоване допровадило до вибуху цивільної війни званої під іменем "Конгрегацийної Війни", котра закінчила ся встановленем протестантської віри в Шкоції. Наслідком його проповіді, котру він виголосив в Перті, повстала розруха підчас котрої там було знищено три католицьких церковних будинків. Нокс не мав на гадці, щоб релігійна реформація була встановлена "батарнею" як в ті часи звали чернь. Він бажав щоб краєвий уряд спокійно проголосив, що від тепер протестантизм стає національною вірою Шкоції. Коли Марія Лотарингська вчула, що стало ся в Перті, вона зрозуміла, що прийшла хвиля рішити кому панувати, чи їй чи Ноксови. Почалась цивільна вій-